

Fælleskrematoriet
Sjælland og
Lolland-Falster
ligger på
Kærup Parkvej
i Benløse.

Her bliver de fleste af os en dag til aske i en urne

Det sjællandske fælleskrematorium i Ringsted kremerer hvert år 6000-7000 afdøde

Langt de fleste vælger i vore dage ligbrænding og urnebegravelse som den definitive afslutning på jordelivet, og her på Sjælland foregår de fleste ligbrændinger (kremeringer) i Benløse ved Ringsted, hvor nogle smukke bygninger danner den værdige og hygiejniske ramme om de handlinger, der omdanner vore afsjælede legemer til aske.

"Fælleskrematoriet Sjælland og Lolland-Falster" hedder virksomheden, som i 2013 overtog ligbrændingen fra en række mindre krematorier fra Nakskov til Helsingør. Alle krematorierne havde måttet give op overfor nogle nye miljøkrav, som ville have krævet uforholdsmæssigt store millioninvesteringer hvert sted.

Fælleskrematoriet er bygget på en mark ved det tidligere Kærup Gods i Benløse. Her kremeres 6000-7000 afdøde hvert år.

Bygningen, der er beklædt med fine hårdtbrændte grå teglsten, har arkitekt Peter Munch fra Henning Larsens berømte tegnestue stået for, og det er helt igennem et kvalitetsbyggeri. Men det mest bemærkelsesværdige er dog det avancerede anlæg, som bygningen indeholder: de fem højteknologiske ovne med tilhørende ventilations- og rensningsanlæg. Dertil en teknologi, som gør det muligt at begrænse antallet af ansatte til ti, hvoraf kun én klarer hele administrationen.

Anonyme transportbiler

Mange af kisterne transporteres til Ringsted i krematoriets egne transportvogne - lukkede kassevogne, hvor der er plads til fire kister. Bilerne er grå og helt anonyme, så de ikke vækker opsigt ude i trafikken. En af anstødsstenene mod det nye krematorium har netop været transporterne af flere kister ad gangen over store afstande, for nogen har ment, at det var en uværdig måde at behandle de afdøde på.

At krematoriet selv transporterer kisterne med de afdøde, har navnlig været kritiseret af nogle bedemænd, som jo også derved mister en indtægtskilde.

Der er dog intet i vejen for, at bedemændene selv kan aflevere kisterne i Ringsted, og det kan de endda gøre udenfor normal åbningstid, hvor de selv kan lukke sig ind og registrere afleveringen i krematoriets edb-anlæg. Bedemændene har dog ikke adgang til selve krematoriet, men kan udenfor åbningstid placere kisterne i kølerum. 52 sjællandske begravelsesforretninger er registreret, så de har denne mulighed.

Ved tilrettelæggelsen af fælleskrematoriets procedurer og arbejdsgange har det vigtigste været at skabe absolut sikkerhed mod forvekslinger og fejl. Det elektroniske registreringssystem er da også indrettet sådan, at der før hver handling med en kiste sker en identifikation ved hjælp af strekkoder. Faktisk kan man på krematoriet elektronisk følge en kiste, lige fra den hentes, til urnen udleveres til de pårørende.

30 kremeringer dagligt

Kapaciteten i krematoriet er 30 kremeringer om dagen. Selve brændingen varer 70 minutter, og derefter afkøles de ca. fem liter aske i 30 minutter, inden de større dele knuses og kommes i urnerne sammen med en lille sten, der er har indgraveret årstal og nummeret på brændingen.

Denne sten bliver i urnen, så den altid kan identificeres. De fleste effekter, som den afdøde måtte have på sig ved ligbrændingen, forbliver i asken og kommes i urnen, forklarer den daglige leder, Tom Olsen. Det gælder ringe og

andre smykker, guldtænder m.v., men dog ikke pacemakere, som skal udtages inden brændingen, og heller ikke større metalimplantater, som er for store til, at de kan være i urnen.

Hvis båren har en særlig blomsterudsmykning, bliver den på kisten lige til brændingen. Med mindre de pårørende har ønsket at være med helt frem til indsætningen i ovnen - og det kan faktisk lade sig gøre, hvis man ønsker det - havner blomsterne derefter i en container. Det skyldes, at ovnene ikke har så godt af den oasis og plastic, som er brugt til blomsterarrangementerne.

Men man kan altså efter aftale få lov til at tage en sidste afsked med den afdøde i et lokale på krematoriet, og i disse tilfælde forbliver udsmykningen på kisten. Det kan faktisk i særlige tilfælde lade sig gøre, at pårørende selv afleverer en kiste, og efter en ventetid får urnen med afdødes aske med hjem samme dag. Ønsker man denne mulighed, kan bedemanden formidle det.

Der er ikke noget egentligt kapel i krematoriet, men der er ved indretningen af krematoriebygningen taget hensyn til, at alt skal kunne foregå diskret og værdigt. Således er der ganske vist store glaspartier, men de kan blændes med et tryk på en knap - eller blot når nogen går forbi - så man ikke får sin personlige oplevelse af en afskedsstund forstyrret af det, der foregår i de tilstødende rum.

Kister, der venter på kremering

De fem store ovne i krematoriet

Overskudsvarmen sælges

Fælleskrematoriet ligger på en 50.000 kvadratmeter stor grund, hvoraf bygningerne kun optager de 10.000 kvadratmeter. Hele området er i lokalplanen udlagt som kirkegård, og oprindeligt var det da også planen, at det ubebyggede areal på sigt skulle kunne bruges til urnekirkegård, men det bliver i hvert fald ikke foreløbig. Da 89 pct. af alle begravelser på Sjælland nu er urnebegravelser og kun 11 pct. kistebegravelser, er der god plads på de eksisterende kirkegårde mange år frem. I øvrigt er tallet for ligbrændinger nu 92 pct. i København og 77 pct. på landsplan.

Krematoriet i Ringsted er med sit store ventilations- og rensningsanlæg, der er placeret i kælderen under bygningen, integreret i byens fjernvarmenet, så overskudsvarmen fra de naturgasdrevne ovne kan genbruges. Der produceres så meget varme, at det kan opvarme to store lokale skoler, og derved spares omgivelserne for 490 tons CO₂ årligt. Desuden leveres der selvfølgelig varme til krematoriets egne lokaler. Efter en årrække vil salget af overskudsvarme til fjernvarmen give krematoriet en indtægt på 700.000 kr. om året.

Af John Bech

En kiste sættes ind i ovnen

Asken fra en kremering

Urner klar til aflevering

Fra krematoriet er der udsigt til en lille skov og Kærup Gods

De smukke grå teglstensmure